manducauerit: viuet in eternum
Quod nobis concedat qui sine fine viuit
et regnat.

Dn̄ica prima post trinitatis.

Sermo. xliij.

Homo quidā erat diues et
induebatur purpura et c.
Luce. xvj. Sepe illud dn̄s
quod docuit verbo: postmodū confirma-
uit exemplo. Superius quidē homines
ab appetitu diuitiarum retraxerat. et
ad faciendū elemoſinā inducebat.
Phariſei aūt qui erāt auari eū deri-
debant: ideo hoc exemplū contra eos
adduxit. Vbi verificatum ē illud
quod dixit dn̄s Math. vij. quod lata ē via
et ſpacioſa que ducit ad perditionem.
et arta que ducit ad vitam. Diues qui-
dem iuit per latam viā. et ideo perdi-
tionē incurrit. lazarus enim per ar-
tam viā iuit. et ideo inuenit vitam
Secundum aug. ſtatus hominis triplicater
conſideratur. ſcilicet in vita in morte. et post
mortem. Quantū ad iſtū ſtatū deſcri-
bitur hic diues et paup. Primus ergo
oſtenditur ſtatus hominis diuitis in vita
qui fuit valde glorioſus. quia fuit in
magnis diuitijs. delicijs. et honori-
bus. Primo ergo fuit in magnis di-
uitijs. Eſſe aūt diuitem non ē cul-
pabile. Deus aūt diuites et poten-
tes non abijcit cū ipſe ſit potens
Job. xxxvi. Et iuſti et ſācti diuites
fuerunt qui deo placuerūt ſicut abrahā
et ceteri patriarche. Sed notandū
ē quod circa diuitias culpa quatuor
modis fieri pōt. aut auare tenen-
do. aut indebite exponendo. aut ni-
mis diligendo. aut iniuſte acqui-
rendo. Et quantū ad iſtos quatu-
or modos diuites reprehēſibiles
inuenimus vt in euāgelio. Et saltē
in tribus primis iſte reprehenſibilis
eſſe videtur. Primus diues qui aua-
re retinebat: ē ille qui dixit Luce. x-
ij. Aīa mea habes multa bona: re-
poſita in annos plurimos et c. Ta-
lis erāt iſte diues qui auare retine-
bat diuitias: et nihil alijs commu-
care volebat. Legitur quod cū alexā-
der per quandam ſiluam pergeret
et ipſe cum ſuo exercitu fere ſiti de-
ficeret: quidam pro magno precio
ciphum aque ſibi dedit quem ip-
ſe protinus effundi mādauit. No-
luit enī ſolus bibere: poſtquam illud
ſuis militibus non poterat cōmu-
nicare. Econtra dicit auarus Ecle-
ſiaſtici. xi. Inueni requiem mihi.
et nunc manducabo de bonis me-
is ſolus. Secundus diues fuit
qui vane expendebat. ſicut filius
ille prodigus: qui acceptam ſub-
ſtantiam in vanitatibus conſum-
pſit. vt habetur luce decimo quin-
to. Talis etiam fuit iſte diues: qui
expendebat in veſtibus curioſis.
et epulis delicioſis ſeu delicatis.
Et tamen ſicut dicit iohānes cri-
ſoſtomus: deus diſpenſatores di-
uitiarum ſuarum voluit nos eſſe
Per hoc enim manifeſte patet

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ꝙ diuitie non ſunt ꝓprie nr̄e: ſed
accōmodate nobis. ⁊ ideo nos nō
debemus eas expendere ad nr̄aꝫ vo
luntatem: ſed ad fraternā neccẽita
tem. Que non ſunt ꝓprie nr̄e: ptꝫ in
morte. Si enī canis duos hoīes ſe
quit̃ cuius ſit ignoratur. ſed cum
ab inuicem ſepant̃: canis dn̄m ſu
um imitatur. Sic due pſone ſunt
homo. ſ. ⁊ mundꝰ. ⁊ cuius diuitie
ſunt: hoīs aut mundi ignoratur.
Sed in morte diuitie remanent in
mundo. ¶ Terciꝰ diues fuit qui ni
mis diuitias diligebat vt ille cui
dn̄s dixit vt ħetur Luce. xviij. Om
nia que habes vade ⁊ vende: ⁊ da
pauperibꝰ ⁊c̄. Et ſequit̃. His au
ditis cōtriſtatus ē. q2 diues erat
valde. Talis iſte diues fuit qui di
uitias nimis diligebat. Cōtra ta
les ħetur. i. ad thimot. vi. Qui vo
lunt diuites fieri incidūt in temp
tationes ⁊ in laqueū dyaboli. ⁊ de
ſideria multa ⁊ inutilia ⁊ nociua
q̄ mergunt hoīem in interituꝫ. Et
nos potiꝰ mergere debemus eas. ſic
refert ieronꝰ. de ſocrate pħo: qui
collecto magno auri pondere ꝓiecit
in mare. d. Abite peſſum i. in pfū
dū male cupiditates. ego vos m̄
gā: ne ipē mergar a vobis. ¶ Quar
tus diues fuit q̄ iniuſte acq̄rebat
Iſte fuit villicus iniq̄tatis: qui de
bonis dn̄i ſui ditatus fuit. Luce. x
vi. Contra tales dicit augꝰ. Res
q̄s cupis muſcipula ē dum cupis
caperis. tenes alienū. teneris a dy
abolo. Ozee. vij. Factus ē effraim

columba ſeducta non hn̄s cor. Be
ne ſeducta. q2 cū auarꝰ granum
aliene ſibi vult cape. a laqueo dy
aboli capit̃. Et bene nō hn̄s cor. ſ.
in corpe: ſed in archa. ¶ Sedo iſte
diues fuit in magnis honoribꝰ q2
induebat̃ purpura ad oſtentati
onē: ⁊ biſſo ad delcātionem. Nō
debet tn̄ homo de veſtibus gloria
ri reſpiciendo ad pctm̄ ſuū. Pctm̄
enim fuit cā veſtiū. q2 hō ante pec
catum nudus erat: nec veſte indu
ebat̃. q2 indutus erat veſte inno
centie. Vnde videmus q2 ſol nō in
diget veſtimento. q2 indutus eſt
ſuo ſplendore. Ps. Amictus luīe
ſicut veſtimēto. Nec lilium. q2 in
dutus eſt ſuo candore. Math. vij
Cōſiderate lilia agri quō creſcūt.
nō laborant neqꝫ nent. Dico autē
vobis q2m nec ſalomō in oī gloia
ſua coopertus ē ſicut vnum ex iſtis
Nec ager. q2 indutus ē ſuo virore
Luce. xij. Si aūt fenū qd̄ hodie ē. ⁊
cras in clibanū mittit̃ deus ſic veſ
tit: quanto magis vos minime fi
dei. Nolite ergo ſolliciti eſſe dicentes
⁊c̄. Homo ergo ante pctm̄ nō in
digebat veſtimento. q2 ſupponen
do q2 creatus fuit in grā: ipſe ad
inſtar ſolis indutus erat luce grē.
ad inſtar lilij candore innocentie.
ad inſtar agri virore virtutū. Sꝫ
pdita innocentia: aduenit verecū
dia. Tunc deus hoī veſtes pellice
as fecit. Homo per peccatum fuit
vulneratus. excecatus: atꝫ in fur
to deprehenſus. Et ideo tanquam

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

vulneratō ligamen adhibuit. tā
q̄ excecato velamen appoſuit. ac
tanq̄ furi cauteriū impreſſit. Ta
le ē ergo de pulchritudine veſtium
gloriari: quale eſſet ſi aliquis vul
neratus gloriaret̃ de eo q̄ habēt
velamen ſericum ſup vulnus. vel
fur de eo q̄ haberet pulchrū cau
terium. vel excecatus de eo q̄ ha
bere velamen deauratū. Bernar.
Qui gloriat̃ de veſte ſimilis ē furi
qui gloriatur de cauterio. Secun
do non debet homo gloriari de veſ
tibus reſpiciendo ad ſubſtantiā
ſuam. Homo quidem ē tanq̄ po
mum. in quo ſunt tria. ſ. cortex ex
terior. media ſbſtātia. ⁊ granum in
terius. Per corticem exteriorē in
telligitur habitus exterior. Sicut enī
cortex pomi ē alba aut rubea: ſic
homo in diuerſis coloribus veſti
um delectat̃. per ſbām pomi intel
ligit̃ corpus. p granū interius in
telligit̃ aīa: dum vulgariter ipſū
granum aīa pomi appellat̃. Stul
tus aūt eſſet ille hō qui totum po
mum alteri daret: ⁊ ſibi ſolū cor
ticē retineret. Tales ſunt vani glo
rioſi qui dant dyabolo corpus. et
ſibi ſolū retinent veſtimentū glo
rie vane. Sed aliqñ accidit q̄ ex
corians pomū: corticē pijcit. ſbām
comedit. granū ſpgit. Sed qñ ho
mo ſupbus morit̃: veſtib⁹ denu
datur. caro a vermib⁹ comeditur.
⁊ anima p diuerſas penas ſpgi
tur. Tercio nō debet hō gloriari in
veſtibus reſpiciendo ad ſuum fi

nem. Qui enī induebatur veſtimē
to purpureo: cito induebat̃ ſac
co viliſſimo. Job. xvi. Saccū cōſui
ſup cutem meam: qui induebat̃
molli biſſino. cito induebat̃ aſpe
ro cilicio. Ps. Poſui veſtimentū
meum cilicium. Qui capucio tunī
carum ſuarū ornabat̃: ⁊ fixit mar
garitas: cito decorabit̃ vermib⁹
infinitis. Job. xxx. Qui me come
dunt. ſ. vermes non dormiunt. A
multitudine eorū conſumitur veſ
timentum meum. i. corpus meū.
¶ Tercio iſte diues fuit in mag
nis delicijs quod notatur cum di
cit̃. Epulabatur quotidie ſplen
dide. Eius enī cōuiuia fuerunt lau
ta. Ideo dicitur. Epulabat̃. Epule
enī ſunt ab epulentia dicte. i. tali
a cōuiuia ducunt ad inopiā. Pro
uer. xxxi. Qui diligit epulas: in e
geſtate erit. Fuerunt cōtinua. ideo
dr̄ quotidie ⁊ talia pdere faciunt
ſpantiā. Prouer. xxiij. Noli eſſe
in cōuiuijs potatorū ⁊c̃. Fuerūt in
inis delicata. ideo dr̄ ſplendide. et
talia gñant luxuriā. Grego. Cele
bram⁹ cōuiuia. ſine culpa vix pñt
Pene culpas ſp comitatur volup
tas. Nā cum corpus in refectione
delcātionis reſoluit̃. cor ad inane
gaudiū relaxat̃. Status aūt pau
peris fuit ſtatui diuitis oīno cōt
rius. Ille enī fuit in diuitiarū vber
tate. iſte in extrema pauptate. Il
le purpura ⁊ biſſo amict⁹: iſte vl
ceribus circūdatus. Ille abunda
uit delicijs: iſte indigebat micis

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et ex hijs patiebaꝭ grauem tem
ptationē cordis. Iſta enī tria pa
tiebaꝭ iſte paup. ſ. extremā pau
ptatem. vlceroſam infirmitatem
⁊ grauem temptionem: ⁊ tñ qȝ
libet iſtoꝝ ſibi ſufficiebat ad pe
nam. aut pauptas ſine infirmita
te. aut infirmitas ſine pauptate.
aut grauis temptio ſine vtroqȝ.
Iſta autem tria tāgit gregorius
dicens Quantus putamꝰ fratres
cariſſimi tunc in corde paupis tu
multus temptacōis fuit. Certe
ad penā poterat ſufficere pauper
tas vel egritudo. Sed vt ꝓbaretur
amplius ſimul habuit et paup
tate ⁊ egritudine tabeſcere. Item
quantas hunc egenū ⁊ vlceribꝰ
obſeſſum temptationes creditis
in ſua cogitatione toleraſſe: cū ip
ſe egeret pane ⁊ non haberet nec
ſanitatem. atqȝ ante ſe diuitē cer
neret ſalutem ⁊ diuitias habere
tam voluptuoſe. Lazarus enī erat
auꝝ dei. margarita dei: ⁊ ſtella dei
Vt autem ſibi ꝓbaretur. poſituꝫ
eſt illud auꝝ in camino paupta
tis ⁊ non potuit corrumpi. poſita
eſt illa margarita in ſterquilinio
infirmitatis ⁊ nō potuit inſici. po
ſita eſt illa ſtella in nebula temp
tationis ⁊ non potuit obſcurari.
Sed modo abſtractum eſt illud
aurum de camino: ⁊ poſitum ē in
theſauro celeſti. leuata ē illa mar
garita de ſterqlinio: ⁊ ordinata ē
in regis ornamento. purgata ē il
la ſtella ab omni nebula: ⁊ data

ē nobis in exemplū Poſito vtri
uſqȝ ſtatu ante morteꝫ: ponitꝭ vtri
uſqȝ ſtatus pꝰ mortē. Vterqȝ qui
dem mortuus ē ⁊ raptus: ſed diu
ter. Diues quidē mortuus ē tripli
ci morte. ſ. morte culpe dum eſſet
in mundo qua ſepaꝭ anima a deo
Morte nature qua ſeparatur aīa de
corpe ꝓprio. ⁊ morte gehenneq̄ ſe
patur a viſione dei ⁊ ꝯſortio bono
rum. Lazarus mortuꝰ ē vnica mor
te. ſ. morte nature. Fuit aūt viuus
in mundo per grām: modo viuit
coram deo ꝑ gloriam. Vterqȝ enī
fuit de hoc mundo raptus ſed diu
ter. Nam lazarus ē in ſinu Abra
he deportatus Iſta aūt deportacō
ab angelis facta ē in tutamentū
cuſtodie. Ps Angelis ſuis māda
uit de te ⁊c̄. In ſignū reuerentie ſi
cut epi in manibus pōntur: qū
intronizanꝭ. Ps. In manibꝰ por
tabunt te ⁊c̄. Et in ſignum leticie
Criſoſtoꝰ. Sufficiebat ad paupe
rem portandum vnus angelus. ſꝫ
ꝓpterea plures veniunt vt choros
leti faciant. Diues velut porrochi
anus dyaboli ad tumulum infer
nale deductus eſt ⁊ ibi ſepultus.
De qua ſepultura dicitur Iher.
xi. Sepultura aſini ſepelietur.
Sepultura enim aſini talis eſt ꝙ
excoriatur: ⁊ pellis a domino ſuo
poſſidetur. carnes a canibus lace
rantur. ⁊ oſſa pluuijs ⁊ grādini
bus exponuntur. Sic etiam quā
do aliquis diues moritꝭ iniquus:
parentes eius poſſident terrenaꝫ

substantiam: vermes lacerant car-
nem suā. supplicia infernalia tor-
quent aīam que natura ossi s hē-
bit. ⁊ ɔfumi nunq̄ poterit. Eccl.x.
Cum morietur homo hereditabit
serpentes. s. infernales quantū ad
animā. ⁊ bestias ⁊ serpentes vastā-
tes terrenā sbam. bestia enī qua-
si vastia dr. ⁊ vermes corrodentes
carnem ppriam. ¶ Tercio videndū
est de statu vtriusq3 post mortem
qui valde ē dissimilis. qr diues ē
in tormentis. ⁊ paup in loco qui-
eto. Vnde dicitur. Eleuauit diues
oculos suos cū esset in tormentis
⁊c. Dicitur autē tormentū quasi
torquens mentē. Torqbatur qui-
dem diues de gl'a lazari quē vide-
bat. de sua pena quā sentiebat. ⁊
de impossibilitate ēmedij despera-
bat. Ps. Peccator cum videbit: quo
ad primū. Dentib9 suis fremet et
tabescet. quo ad secundū. Deside-
rium pctō4 pibit: quo ad terciū.
Paup āt erat in loco quieto. s. in
sinu abrahe. Dicitur aūt sinus a-
brahe locus superior inferni hn̄s
aliquā lucē. Et dr sinus pter qui-
etem ⁊ tranquillitatē. Sicut sinū
matris dicim9 locū auentis ⁊ tem-
ptationibus quietū. Abrahe aūt
sinus dr. qr abrahā fuit pma via
credendi. ⁊ prim9 in p te abrahā
predicauit fidē. immo dei.

¶ Dn̄ica secunda.
¶ Sermo. xliij.

Homo quidā fecit cenam
magnā ⁊c. Luc. xiiij. Nos
videm9: qn̄ aliquis mag-
nus princeps voluerit aliqd ho-
norabile conuiuium preparare debet
quatuor ɔsiderare. Primo tps ap-
tum ad ambulandū: vt isti de lō-
ginquo inuitati possint in vijs am-
bulare. Nam si esset aura pluuia-
lis vel hyems frigidissimus. tunc
non possent ambulare inuitati.
Secūdo debet ɔsiderare locū aptū
ad sedendū honorifice sine pressu-
ra inuitatis: non solū ad mensā:
sed etiā ad iocum ⁊ gaudiū. Ter-
cio debet de optimis cibis puisio-
nē ordinare. ⁊ de vino: qr vinū leti-
ficat cor hoīs. Et ideo in ɔuiuijs p-
ponit hoībus vinum optimū qd
pōt haberi vt letentur inuitati.
Quarto debet ɔsiderare qr illud cō-
uiuium stet p aliqd longū tpus.
vt labor ⁊ seruicium qd inuitati
exhibuerunt non perdatur. Hec
quatuor ɔsiderauit xp̄us. Nam p-
mo ɔsiderauit tempus quando vo-
luit mittere nuncios. ⁊ ipsemet ve-
nire ⁊ inuitare. Et hoc ē tpus grē
⁊ misericordie. Secundo ɔsidera-
uit locū. qr locus vbi preparauit. s.
in celo est magnus ⁊ amen9. Ter-
cio quo ad cibos ordinauit ⁊ fecit
puisionē magnā. Vnde ait ioh.
xij. Fructibus cibat eos ibi inui-
tatos. Quarto de diuturnitate. qr
durabit ista cena eternaliter. Et
illa patent in euangelio sequen-
ti.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf